

Södertörnsmodellen

Södertörnsmodellen är en bedömning av brukarens omsorgsbehov och syftet är att bedöma omfattningen av det personaltöd som personer med insats enligt 9 § pkt 9 LSS har behov av. Resultatet kopplas till ett ersättningsbelopp till respektive nivå (nivåersättning) för att ligga till grund för enhetens kommande budget.

Det som framkommer i undersökningen är omfattningen av insatser som personal tillhandahåller respektive brukare i dag men också de områden där verksamheten inte uppfyller den enskilde brukarens insatsbehov utifrån kriterier kommunikation, delaktighet och funktionsnedsättning.

Södertörnsmodellen

Bilaga 1:1 Frågeunderlag

Personlig omvårdnad

Hygien och medicin

Här inryms även den personliga omvårdnaden vid medicinering, delegerade behandlingar och träning på grund av tilläggshandikapp. Kan gälla skötsel av till exempel track och teknisk apparatur. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen, allt från påminnelse till att personalen finns med hela tiden.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - o Toalettbesök, dusch, hårtvätt, tandborstning, mens (humör), rakning, naglar, medicinering, träning, övrigt.
  - o Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Kläder

Frågan avser personalstöd som ges vid på- och avklädning. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen, allt från påminnelse till att personalen är med hela tiden.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - o Praktisk: av & på, bak & fram, ut & in, dragkedja, snören, knappar, knyta, skor
  - o Planera kläder: för olika aktiviteter, sociala sammanhang, till nästa dag, kläder efter väder, se/byta smutsiga, se/byta trasiga
  - o Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Bilaga 1:2 Frågeunderlag

Matlagning, måltider

Frågan avser personalstöd vid matlagning och måltider. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen allt från påminnelse till att personalen finns med hela tiden.

Information till poängsättaren: Om hjälpen/stödet ges till fler personer samtidigt, till exempel att maten tillagas kollektivt, och /eller att måltiderna äts gemensamt, skall nivåpoängen minskas ett till två steg.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - o Vem lagar mat, hur lagas mat, styr/planerar, måltider/matlagning, råvaror/halvfabrikat, färdigmat, skära, vispa, röra, mäta, väga, använda spis, mikro, följa recept, förenklingar, bildstöd, duka, äter själv / i grupp, diska för hand/i maskin, dosera medel, torka, torka bord.
  - o Stöd under måltiden: skära, dela, hålla, mata, begränsa
  - o Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Stöd i hemmet

Städning, tvätt mm. Frågan avser personalstöd vid skötsel av hem och kläder. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - o Hur/vem: ser att det är smutsigt, plocka undan, dammsuga, damma, torka golv, dosering, bädda
  - o Tvätt: sortera, dosera tvätt, dosering tvättmedel, hantera tvättmaskinen, hänga tvätt, torktumla, stryka, vika, hänga.
  - o Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Bilaga 1:3 Frågeunderlag

Planering och inköp

Frågan avser individuellt stöd till personen för planering och inköp av mat, kläder och andra personliga saker. Avsätts tid för samarbete med godman/anhöriga? Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - o Planering: matsedel, inköpslistor
  - o Inköp av: mat, storhandla, småinköp, kläder, hygienartiklar, presenter, kapitalvaror
  - o Göra budget, pengars värde, godman - samarbete
  - o Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Stöd utanför hemmet

Kultur och fritid, semester och resor. Frågan avser stöd vid planering och genomförande av kultur och fritidsaktiviteter, resor i allmänhet och planering av semester. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen.

Information till poängsättaren: Om hjälpen/stödet ges till fler personer samtidigt, till exempel att gå på bio tillsammans, skall nivåpoängen minskas ett till två steg. Gäller ej vid enstaka fall.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - o Planering kultur: bio, teater, idrottsevenemang, dans, friskis
  - o Utförande planering kultur: :bio, teater, idrottsevenemang, dans, friskis
  - o Resor: till/från ovan, till/från arbete, semester, fritidsaktiviteter, nya ställen
  - o Utförande resor: till/från ovan, till/från arbete, semester, fritidsaktiviteter, nya ställen, själv/i grupp, kliva av/på kan vet
  - o Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Bilaga 1:4 Frågeunderlag

Stöd att kommunicera

Avtala tid, genomföra möten, tolka. Vad händer om inte någon förstår vad personen säger/vill/menar? Krävs det särskilda kunskaper av personalen, teckenspråk eller annat kommunikationsstöd som bilder, sociala berättelser, olika metoder, kognitiva hjälpmedel för att kommunicera med personen? Ange i så fall detta i kommentaren. Frågan avser även det stöd som personalen ger vid kommunikation med till exempel med myndigheter och sociala nätverk. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - o Tolka: saker, symboler, ord, enkla meningar
  - o Hör, ser, förstår: talat språk, teckenspråk
  - o Uttrycka: välja ja/nej, känslor, kroppsspråk, tal, stödtecken, skriva, rita, ringa
  - o Vad händer om någon inte förstår personen? Särskilda kunskaper hos personalen? Kommunikation med socialt nätverk/myndigheter?
  - o Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Tillsyn dagtid

Frågan avser stöd som ges i bostaden dagtid. Hur nära och hur tillgänglig behöver personalen vara för att personen ska känna sig lugn och trygg i sin bostad och/eller i gemensamma utrymmen? Kan även gälla personalstöd vid förflyttningar. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen.

Information till poängsättaren: Om hjälpen/stödet ges till fler personer samtidigt i gruppboenden, , skall nivåpoängen minskas ett till två steg.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur genomförs
- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
- Hur mycket är personen hemma
- Hur ser dagen ut

Bilaga 1:5 Frågeunderlag

- Kontakt med dagpersonal: tar själv kontakt, personal tar kontakt, behov av ständig kontakt, kan vara ensam ibland, aldrig
- Planerad kontakt med personal? Tidsbestämt?
- Förflyttningar: behov av stöd, hur ofta, i vilka situationer?
- Stöd i vissa situationer som inte händer så ofta: halka, tillfällig osäkerhet
- Påminnelse, motivering, initiera/avsluta, närvaro, frånvaro

Tillsyn natt

Frågan avser tillsyn under natten. Beakta både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen.

Frågeområden avseende grad av personalstöd:

- Hur ofta
- Hur ser personalens stöd ut
  - Hur genomförs: personen tar själv kontakt/påkallar vid behov, i vilka situationer varför?
  - Personal: sovande, vaken
  - Vad händer om personen inte får detta stöd?
  - Närvaro, frånvaro

Beteende som kräver särskilt stöd

Frågan beteende som kräver särskilt stöd. Beter sig personen på ett sätt som fysisk, psykiskt och/eller socialt kan vara skadligt eller nedbrytande för hen själv eller någon annan person? Förekommer situationer där kraftigt hot och/eller våd kan uppstå? Beakta även för omgivningen psykiskt påfrestande egenskaper såsom provokativt, extrem överaktivitet eller notorisk upprepning. Beskriv situation och beteendet, både fysiska, psykiska och sociala skäl till att personal ger stöd till personen.

Hur bemöter/hanterar personalen detta?

- Förebyggande åtgärder, hur ofta är beteendet?
- Vilket beteende? Aggressiva utbrott, notorisk upprepning, oro, överaktivitet, självskada, skadar andra
  - Vad kan utlösa: årstid, hormoner, blir ej förstådd, förstår inte, speciella platser, situationer
  - Närvaro, frånvaro

Bilaga 2:0 Svarsformulär

Svarsformulär 9 § 9 LSS Hyresgäst

Namn:

Adress:

Verksamhet:

Telefonnummer

Genomsnittspoäng:

Nivå:

Bedömningen har gjorts av:

Intervjuare:

Personal:

Personal:

Datum:

Antal personal:

Sovande jour:

Vaken natt:

Skala 0 till 8

Markera omfattningen av personalens stöd med en ring runt rätt siffra

0 = inget stöd eller lite stöd

8 = mycket hög grad eller helt och hållet beroende av stöd.

Personlig omvårdnad: 0   2   4   6   8

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Kläder: 0   2   4   6   8

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Bilaga 2:1 Svaresformulär

Matlagning, måltider: 0 2 4 6 8

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Stöd i hemmet: 0 2 4 6 8

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Planering och inköp: 0 2 4 6 8

Kultur och fritid, semester och resor

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Stöd utanför hemmet: 0 2 4 6 8

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Stöd att kommunicera: 0 2 4 6 8

Avtala tider, genomföra möten, tolka

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Tillsyn dagtid: 0 2 4 6 8

Av dagpersonal

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Tillsyn natt: 0 2 4 6 8

Av nattpersonal

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Bilaga 2:3 Svarsformulär

Beteende som kräver

Särskilt personalstöd: 0   2   4   6   8

Svar:

Är behovet av stöd tillgodosett?

Övriga kommentarer:

Poängsättning nivåbedömning

Personlig omvårdnad

0 = Inget stöd - självständig

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Lite tid till motivationsarbete. Personalen behöver påminna om att det är dags för hygien/toalett/medicin/behandling

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Personalen behöver både påminna om hygien, toalettbesök, medicin mm. Personalen hjälper även till med enstaka moment till exempel klippa naglar eller tvätta håret, eller finns till hands vid oro/osäkerhet

6 = Mer stöd –stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personalen finns med vid nästan varje tillfälle och/eller hjälper till med flera moment. Mer tid behövs för motiveringsarbete och psykiskt stöd. Mycket stöd vid kramper, flera gånger i veckan.

8 = Omfattande stöd –ständig närvaro av en eller två personal

Minst en personal krävs som stöd och assistans hela tiden, av fysiska eller psykiska skäl. Daglig hjälp vid svåra kramper eller vid annan medicinsk omvårdnad.

Kläder

0 = Inget stöd - självständig

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personalen behöver påminna om att vädret kräver vissa kläder, att byte av kläder vore lämpligt eller att särskilda kläder behövs vid viss aktivitet. Personen klär sig själv.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Personalen hjälper till med vissa moment, t ex genom att tillsammans med personalen lägga fram morgondagens kläder. Personal kan även hjälpa till med att knäppa knappar/blixtlås eller andra detaljer i klädsele.

6 = Mer stöd –stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personalen är närvarande nästan hela tiden och måste hjälpa till med flera moment. Personalen kan även behöva ge stöd i form av motivering.

Bilaga 3:2 Poängsättning nivåbedömning

8 = Omfattande stöd –ständig närvaro av en eller två personal

Minst en personal är med hela tiden och/eller ger stöd vid alla moment när personen ska klä på/av sig. Det kan vara mycket tidskrävande motivering och aktiveringsinsatser.

Matlagning, måltider

0 = Inget stöd - självständig

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personalen kan behöva påminna när det är dags att laga mat, att äta och/eller se till att personen kommer till bords. Personalen behöver inte sitta bredvid under måltiden. Personen kan själv laga och äta maten. ”Micromatlagning”.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Personalen hjälper till med enstaka moment till exempel vägledning/instruktioner om tillagningen, skära upp maten eller breder smörgåsar. Personalen kan gå ifrån en stund.

6 = Mer stöd –stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personalen ger stöd vid flera moment under matlagningen. Personal sitter bredvid personen under hela måltiden och/eller hjälper till med flera moment eller sondmatar. Personal kan hjälpa flera personer vid bordet.

8 = Omfattande stöd –ständig närvaro av en eller två personal

Personen behöver odelat stöd av en personal under hela måltiden. Speciellt tidskrävande matlagning och/eller matning/sondmatning. Personalen lagar mat till bara denna person.

Stöd i hemmet

0 = Inget stöd - självständig

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personal behöver påminna om städning, tvätt mm. Personen klarar alla moment, men kan behöva visst muntligt stöd, till exempel vid att sortera tvätt. Personen tar själv kontakt med personalen vid behov.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Personalen behöver vara med och hjälpa personen att komma igång eller som stöd vid enstaka moment. Personal kan också behöva ge stöd med vissa detaljinstruktioner eller enstaka insatser för att till exempel städning och tvätten ska bli klar. Alternativ: Personalen gör allting utan att personen medverkar.

Bilaga 3:3 Poängsättning nivåbedömning

6 = Mer stöd –stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personalen ger i regel personen stöd med många moment i städningen och/eller tvätten. Tid krävs för motiveringsinsatser.

8 = Omfattande stöd –ständig närvaro av en eller två personal

Personalen gör alla moment tillsammans med personen. Det kan också vara så att personen klarar det mesta själv, men personal måste vara med hela tiden av psykiska skäl. Personalen kan behöva ägna mycket tid för motiveringsarbete.

Planering och inköp

0 = Inget stöd - självständig

Personen sköter detta själv eller får stöd av god man eller anhöriga för ekonomisk planering och inköp.

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personal påminner om och kan även ge stöd vid planering och inköp. Personen kan ibland behöva hjälp med att planera hur pengarna ska fördelas mellan olika utgifter.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Personen sköter en del dagliga inköp själv. Personal ger personen stöd med att göra inköpslistor och att veckohandla, eller följer med vid större inköp. Personal kan mer regelbundet behöva hjälpa till att fördela pengar. Alternativ: personal sköter dessa uppgifter åt personen utan hans medverkan.

6 = Mer stöd –stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personal deltar i nästan all planering och vid nästan alla inköp. Tid för motivering alternativ tid för diskussioner om pengar och inköp och för kontanter med god man.

8 = Omfattande stöd –ständig närvaro av en eller två personal

Personalen sköter alla inköp tillsammans med personen. Personal ägnar mycket tid till motiveringsinsatser, för att förebygga och/eller för att reda upp ekonomiska problem.

Stöd utanför hemmet

0 = Inget stöd - självständig

Personen sköter detta själv eller med stöd av andra än personalen på bostaden.

Bilaga 3:4 Poängsättning nivåbedömning

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personal påminner om tider för resor och aktiviteter. Personalen ger ett mindre stöd vid planeringen.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Personen klarar vissa resor till och från sina aktiviteter men kan behöva visst stöd till nya resmål. Personen åker taxifärdtjänst själv. Personen kan gå på en återkommande fritidsaktivitet själv om personal ger stöd i början/vid introduktionen.

6 = Mer stöd –stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personal är ofta med vid resor till och från fritidsaktiviteterna. Personal ger ofta personen stöd vid planering och genomförande av aktiviteter och vid semester utanför bostaden. Tid behövs för motivering och förberedelsearbete.

8 = Omfattande stöd –ständig närvaro av en eller två personal

En eller två personal följer med vid alla resor, fritidsaktiviteter och semesterresor. Omfattande behov av kvalificerat personalstöd.

Stöd att kommunicera

0 = Inget stöd - självständig

Personen sköter all kommunikation själv eller med stöd av andra än personalen.

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personal behöver påminna om tider för möten. Viss hjälp med planering av möten.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Stöd i planering. Personen kan föra sin talan själv men vill/behöver ha stöd i vissa situationer.

6 = Mer stöd –stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personal planerar och påminner. Personal deltar i möten/samtal och för då personens talan eller tolkar dennes vilja.

8 = Omfattande stöd –ständig närvaro av en eller två personal

Personen har ett språk som måste tolkas, gäller inte annat hemspråk, av personal som känner hen. Personen har ett omfattande behov av aktivt personalstöd vid kontakter med till exempel myndigheter och det sociala nätverket.

Bilaga 3:5 Poängsättning nivåbedömning

Tillsyn dagtid

0 = Inget stöd – självständig

Personen tar själv kontakt med personalen vid behov.

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personen har tidsbestämda och planerade kontakter med personalen.

Däruöver tar personen själv initiativ till kontakter med personalen.

Personalen ger stöd endast i vissa situationer som inte inträffar så ofta, till exempel på vintern vid risk för halka, eller vid tillfällig osäkerhet.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Personen har kontakt dagligen med personalen. Stöd vid enstaka situationer som förekommer dagligen.

6 = Mer stöd – stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personalen finns tillgänglig i närheten men personen kan vara ensam kortare stunder. Personalen ger stöd vid förflyttning flera gånger varje dag.

Alternativ: Personen har inte någon daglig verksamhet eller tillbringa endast liten tid i denna. Personalen behöver oftast finnas i närheten i bostaden för att personen ska känna sig trygg, eller för att ge stöd i olika situationer.

8 = Omfattande stöd – ständig närvaro av en eller två personal

Minst en personal krävs då personen inte kan lämnas ensam. Orsaken kan vara t ex medicinskt, psykisk eller att personen inte har någon daglig verksamhet.

Tillsyn natt

0 = Inget stöd - självständig

2 = Påminnelse - till större delen självständig

Personen tar själv kontakt och påkallar hjälp vid behov. Detta sker mycket sällan.

4 = Lite stöd - dagligt stöd

Tillfällig oro eller speciella händelser kan göra att samtal eller besök av personal behövs.

6 = Mer stöd – stöd med frekvent och längre sammanhållen tid

Personen väcker personal eller påkallar uppmärksamhet på annat sätt.

Personal kan behöva komma för samtal eller annan hjälp och stöd nattetid.

8 = Omfattande stöd – ständig närvaro av en eller två personal

Personen får regel besök varje natt av psykiska, fysiska och/eller medicinska skäl.

Bilaga 3:6 Poängsättning nivåbedömning

Beteende som kräver särskilt stöd

0 = Mycket ovanligt eller aldrig

2 = Kan förekomma

Personens beteende innebär att förebyggande och/eller aktiva insatser kan krävas av personalen någon gång i månaden.

4 = Varje vecka

Personens beteende innebär att aktiva insatser krävs av personalen någon gång i veckan och/eller vid situationer som uppstår dagligen men inte är hotfulla (t ex överaktivitet eller notorisk upprepning, ständiga ljud)

6 = Flera gånger varje vecka

Personen uppträder flera gånger i veckan på ett sätt som kräver personalens förebyggande eller aktiva ingripande. Personalen måste oftast finnas i personens direkta närhet för att i tid förebygga eller förhindra ett destruktivt eller skadligt beteende.

8 = Ständig närvaro

En till två personal måste ständigt finnas i personens omedelbara närhet för att ha möjlighet att förebygga eller förhindra ett destruktivt eller skadligt beteende.

Nivåindelning

Beräkning av genomsnittspoäng för varje person efter mätning av det personalstöd som brukaren erhåller. Ta hänsyn till ev. kommentarer.

Nivå 1

Personen har lättare/lindrigare funktionsnedsättning och är i stort sett självständig i sin vardag. Personalens huvudsakliga arbete består av påminnelser och att ge muntligt stöd.

Poäng i insatsmätningen bör ligga mellan 0,1 och 1,7

Nivå 2

Personen har mindre/måttlig fysisk, psykisk, och/eller social funktionsnedsättning. Personalen ger stöd flera gånger i veckan eller kortare dagligt stöd. Personalen behöver i regel ge stöd genom att initiera och/eller motivera till olika aktiviteter och hemarbete. Muntligt stöd samt hjälp med enstaka moment.

Poäng i insatsmätningen bör ligga mellan 1,8 och 3,5

Nivå 3

Personen har en fysisk, psykisk eller social funktionsnedsättning och personalen ger dagligen stöd i flera aktiviteter. Personalen är ofta närvarande och ger stöd i flera moment när olika aktiviteter och hemarbeten sker. Viss tid för motiveringsinsatser.

Poäng i insatsmätningen bör ligga mellan 3,5 och 5,3

Nivå 4

Personen har en omfattande fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning och personal är närvarande i stort sett hela tiden. Insatserna är frekventa och sker i längre sammanhållen tid. Det krävs även tid för motiveringsinsatser.

Poäng i insatsmätningen bör ligga mellan 5,4 och 6,9

Bilaga 4:1 Nivåindelning

Nivå 5

Personen har mycket omfattande fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning. För den fysiska och/eller psykiska omvården, eller av säkerhetsskäl, finns behov av ständigt stöd av minst en personal. Personalens insatser är ansevärdiga och/eller består av ett omfattande motivationsarbete.

Poäng i insatsmätningen bör ligga mellan 7,0 och 8,0

Nivå över 5

Denna grupp avser personer som har ett exceptionellt stort personalstöd, dessutom krävs i regel att annan personal arbetar i närheten för att kunna ge uppbackning. Ofta krävs specialanpassade lösningar i bostadens utformning och/eller läge.